

DRŽAVNO PRAVNA ISTINA BOSNE I HERCEGOVINE 1945. - 2025.

Povodom 80 godina života i rada u
struci, nauci i obrazovanju
akademika profesora – emeritusa
Omera Ibrahimagića

PRIKAZ NAUČNOG SKUPA

Prof. dr. sc. Izudin Hasanović
dekan Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli

U povodu 80-te godišnjice života i rada akademika prof. dr. Omera Ibrahimagića (1934-2014), Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli organizovao je 13. 12. 2014 godine okrugli sto na temu: „Državno pravna istina Bosne i Hercegovine 1945-2025. godina“. U analizama državno pravne istine Bosne i Hercegovine pravници, politikolozi, historičari i sociolozi se uvijek nalaze pred izazovom kako da riješe dominaciju dnevne politike nad naukom i konkretnim predmetom istraživanja. Izgradnja države, njeno uređenje i politički sistem su suštinske politološke, pravne, historijske i sociološke teme, ali su i česte teme posebno kada je u pitanju Bosna i Hercegovina kojima se bave pojedine političke elite. Po inerciji dnevne politike, pojedine elite na vlasti nastoje da redukuju naučni objektivizam i da nauku stave u

funkciju „naučne“ odbrane svojih partikularnih interesa. Zbog navedene situacije u Bosni i Hercegovini još uvijek ne postoji potpuno valjano djelo o procesima, subjektima determinantama i okolnostima njenog stvaranja i državnosti koje će prihvatiti cjelokupna bosanskohercegovačka naučna javnost. Ovaj Okrugli sto predstavljao je pokušaj preko 30 uglednih autora da se distanciraju od dominantnih stavova dnevne politike i da se, jezikom nauke bavi problemima državnosti Bosne i Hercegovine u naznačenom peridu.

Okrugli sto je imao tri panela koja su tematizirali tri perioda:

Prvi panel: 1939. – 1945. - 1989. godina

Drugi panel: 1990. – 1995. - 2014. godina i

Treći panel: 2015. - 2025. godina.

Stoga sam imao zaista izuzetnu čast da zajedno sa kolegicama i kolegama sa Pravnog fakulteta pozdravim uvažene goste koji su učestvuju na ovom okruglom stolu. Čast je bilo govoriti takvim povodom pred tako uglednim auditorijumom kakav je bio ovaj okrugli stol.. Jer prisutni i tom prilikom potvrdili su svoje svesrdne odanosti njegovanju svih pregnuća prava u BiH u korist cjelokupne bosansko hercegovačke nauke i kulture. Baš zato, rekao bih da ovo nije jedan od mnogih uobičajnih skupova. Ovo je zapravo, jedan izuzetan skup na Pravnom fakultetu, upriličen povodom 80 godina od rodenj profesora Omera ibrahimagića koji je od prvog dana osnivanja Pravnog fakulteta pružio i pruža pomoć našim studentima i uposlenicima. Stoga mu se još jednom u ime studenata i uposlenika Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli najtoplije zahvaljujem. Na ovom mjestu nisam ni pokušati da se upustim u objašnjenje naučnog značaja ovog skupa to su svakako bolje od mene učiniti učesnici skupa kroz svoje izložene radove iz ove oblasti.

Ipak ovom mjestu primjereno, u svom kratkom obraćanju iskazao sam nešto od svojih saznanja na temu državno pravna istina Bosne i Hercegovine.

Specifičnost Bosne i Hercegovine je u tome što je njena sadašnjost ukliještena između prošlosti i budućnosti. Ogromna društvena energija troši se na rasprave o prošlosti i na mogući razvoj države i društva u budućnosti, a za sadašnjost nema dovoljno

ni vremena ni energije. Između vrijednosti historiskog naslijeđa i izazova budućih evroatlanskih integracija, racionalnost sadašnjosti teško dolazi do izražaja. Historijsko nasljeđe prepuno nesuglasica, sukoba i protivrječnosti ne poima se kao problem koji treba riješiti nego se koristi kao neiscrpna „riznica“ za argumente političkih sukobljavanja i dobijanja vlasti. Izazovi budućnosti s druge strane, služe kao izvor argumenata da će se svi postojeći problemi razriješiti u budućem vremenu. Vladajuće partiske elite uzroke svih bitnih problema izvode iz prošlosti, rješenje problema delegiraju u budućnost i pomoću pojedinih medija stvaraju virtualnu sadašnjost. Bosna i Hercegovina po svom složenom državno pravnom razvitku ne predstavlja izuzetak, jer i druge države u Evropi su imala teška historijska naslijeđa i probleme. Suština nije u pitanju da li neka država ima unutrašnje probleme i sukobe, nego kako ih državna vlast rješava u raznim historijskim okolnostima. Za razliku od ostalih evropskih država, Bosna i Hercegovina ne rješava svoje probleme i nema proaktivnu politiku razvoja države i društva i zato stagnira. U složenom historijskom naljeđu Bosne i Hercegovine uvijek se mogu naći argumenti da se opravda neka jednostrana politika i zato vladajuće elite raspolažu neiscrpnim „resursima“ pravdanja za loše vladanje. Historijsko nasljeđe može se koristiti i kao izvor iskustva korisnih za definisanje nove politike u državi, a može se koristiti i za produbljivanje sukoba i ono samo po sebi može biti i negativno i pozitivno u zavisnosti od toga kakav odnos uspostavljamo prema njegovim bitnim sadržajima. Historijsko nasljeđe u BiH sve je više predmet u manipulacije partiskih elita na vlasti, koji ne žele da prevaziđu historijske protivrječnosti jer im one predstavljaju ideološki rudnik za osvajanje i održavanje na vlasti. Racionalan odnos prema prošlosti u političkom sistemu podrazumijeva odgovorniju vlast koja će pružiti realnu projekciju budućeg razvoja države i društva a današnje vladajuće elite ovakve projekcije i odgovornosti nemaju. Zbog navedene situacije u Bosni i Hercegovini još uvijek ne postoji potpuno valjano djelo o procesima, subjektima determinantama i okolnostima njenog stvaranja i državnosti koje će prihvatiti cjelokupna bosanskohercegovačka naučna javnost. Stoga prisutni autori distancirajući se od dominantnih stavova dnevne

politike pokušali su odgovoriti jezikom nauke na problem kojima je se bavio ovaj okrugli stol.

Kao što sam na početku svoga izlaganja istakao ovaj okrugli sto je upriličen povodom 80 godina rada u struci nauci i obrazovanju profesora Omera Ibrahimagića.

S toga sam imao prijatnu dužnost i osobitu čast da profesoru tom prilikom izrazim veliku zahvalnost zbog njegovog izuzetnog doprinosa uzdizanju pravništva tokom poslednjih deset godina, na Pravnog fakulteta u Univerzitetu u Tuzli, formiranju saradničkog kruga na naučnim disciplinama koje je utemeljio i oblikova.

Tokom proteklog perioda, takođe, nastavno-naučni kolektiv našeg fakulteta, a podjednako i široki krug univerzitetski nastavnika i naučnih radnika širom naše zemlje, imali su bezbroj prilika, na raznim skupovima, da upoznaju profesora kao jednog od svojih vrhunskih djelatnika. Svojim naučnim referatima koji su uvijek izazivali posebnu pažnju, ali i najaktivnijim učešćem u razmatranjima naučnih pitanja, davao je dragocjene doprinose oblicoma povezivanja naučnog rada. Sa specifičnim ličnim šarmom i velikim naučnim ugledom stvarali ste jednu posebnu atmosferu na takvim skupovima i takvim krugovima. Svojim nenametljivim uticajem u takvoj sredini naročito je pomagao razvoj mlađih naučni kolega. Najdublje utiske o njegovim nastavno-naučnim osobenostima i dometim nose, naravno, svi njegovi mlađi saradnici na predmetima koje je utemeljio i oblikova. Sa mnogo razloga mogli su se osjećati posebno počastvovanim što su njegovi najbliži saradnici, što su se uz njega razvijali i izrastali kao nastavnici i naučni radnici. Uz sve to istinsko i najdublje poštovanje koje prema njemu imaju i zadržali ga nepomućenim, oni su se osjećali nesputanim u formiranju sopstvene individualnosti. Ako se nije osjećala ni jednog trenutka tendencija da se stvori nekakva „škola“ bilo kakvim uniformisanjem naučnih pogleda, pristupa, stila javnog djelovanja itd. – nesumljivo je da su profesora Ibrahimagića naučna ostvarenja i potencijali na širokom području fudamentalnih znanja (teorija države i prava politikologija državno pravni razvitak Bosne i Hercegovine) sama za sebe izborila svojuvrnsu dominantnu ulogu. Njegove knjige u svim tim oblastima i stotine rasprava i članaka potvrđivale su na inpre-

sivan način širinu zahvata temeljitost i bogastvo erudicije, izuzetnu sposobnost interpretacije i prezentacije pouzdanih i povjerenih znanja, uz istovremenu originalnost zadivljujuću spisateljsku plodnost, prisutnost i u aktualnim zbivanjima itd. u svemu tome, nikada nije bilo nekog izražavanja oficijalni i kvazi oficijalnih svatanja: ali ni ekstremnog prekoračivanja njihove nevidljive granice. Ispoljavao je jednu liniju trezvenosti, racionalnosti i, reklo bi se intelektualno zanimljive odmjerenosti. U određenim društvenim prilikama bez toga nema ni naučnog stvaralaštva ni javnog djelovanja. U njegovoj govorničkoj i spisateljskoj djelatnosti podjednako su dolazili i dolaze do izražaja talenat i snaga lakoća i jednostavnost saopštavanje misli, logičnost i elegancija izvođenja analiza spajanje inspiracije i improvizacije sa najdubljim zahvatima zato najviše impresionira jedna zaista rijetka inbalasiranost trovsne obdarenosti- u nastavničkoj djelatnosti, u naučnim istraživanjima u javnom angažovanju.

Zbog svega toga, sretni smo što nam se ukazala prilika da neposredno izrazimo najdublju zahvalnost profesoru Ibrahimagiću za sve doprinose u napređenju naše kulture, naše nauke i Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli, zbog čega smo i organizovali ovaj okrugli stol.